

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 004578 20 Увп
Бањалука, 18.02.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија Едине Чупељић, председника вијећа, Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше, чланова вијећа, уз учешће Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби М. С. из Н., заступан по пуномоћнику Б. С., адвокату из П., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 19.02.2020. године, туженог Фонда, у предмету исплате законске затезне камате, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 004578 20 У од 22.5.2020. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 18.02.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Тужилац се одбија са захтјевом за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против закључка Фонда, Филијала Т. број ... од 02.12.2019. године, а тим закључком је одбачен захтјев тужиоца за исплату законске затезне камате.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да је правилан закључак првостепеног органа и туженог да Закон о пензијском и инвалидском осигурању представља *lex specialis* којим су уређени управно-правни односи, односно регулисање права из ПИО које одредбе не садрже основ за исплату законске затезне камате прописане одредбом члана 277 став 1 Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Сл. гласник РС“ број 17/93, 3/96, у даљем тексту: ЗОО). Обавеза исплате камате није предвиђена у случају поврата преплаћеног износа, који поврат је дужан да изврши корисник права из ПИО по основу члана 161 Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО). Према ставу суда, законска затезна камата је прописана чланом 277 ЗОО и односи се на доцњу у испуњавању новчане обавезе која произлази из једног од извора облигација прописаних тим законом, па како право на пензију не настаје из облигационог односа то кашњење у исплати пензије не даје право њеном кориснику да захтијева исплату законске затезне камате, па је оспорени акт донијет правилном примјеном Закона о ПИО.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (захтјев) тужилац оспорава наведену пресуду из разлога садржаних у одредби члана 35 став 2 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да тужени није водио рачуна о начелу законитости из члана 5 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП) јер му је тужени ускратио право на пензију у одређеном периоду, а пензија представља стечену личну имовину у смислу члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, па због кашњења у исплати пензије тужилац има право на законску затезну камату по стопи која се примјенује у РС. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи, а тужиоцу досуде трошкови управног спора према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев истиче да остаје код навода из оспореног акта. Оспорава висину трошкова постављених у тужби и захтјеву. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, одговор туженог на захтјев тужиоца, побијану пресуду и оспорени акт, сагласно члану 39 ЗУС, као и цјелокупне списе предмета овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Првостепеним закључком туженог одбачен је захтјев тужиоца за исплату законске затезне камате уз образложење да је однос корисника и Фонда ПИО однос управно-правне природе, а не облигационе, те да Законом о ПИО није прописано право на законску затезну камату, због чега нема услова да Фонд ПИО одлучује о захтјеву тужиоца као корисника права из ПИО за обрачун и исплату законске затезне камате. Оспореним актом је одбијена жалба тужиоца уз прихватање разлога из првостепеног закључка, с тим што тужени додаје да је Закон о ПИО *lex specialis* и да не садржи правни основ за исплату законске затезне камате. Напомиње, да се захтјев за исплату законске затезне камате не заснива на облигационом односу из ЗОО (уговору, накнади штете, стицању без основа, пословодству без налога итд.), па самим тим жалилац нема право на исплату законске затезне камате с обзиром да би то право имао само у случају да је дужник закаснио са њеним испуњењем под условом да је обавеза настала из неког извора облигације. Побијаном пресудом одбијена је тужба и одржан на снази оспорени акт.

Побијана пресуда је правилна.

Одредбом члана 277 став 1 ЗОО прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице и затезну камату по стопи утврђеној законом. На основу цитиране одредбе затезна камата представља споредно потраживање због кашњења са исплатом главне обавезе (новчаног потраживања).

На основу чињеничног утврђења произлази да је тужиоцу рјешењем Филијале Т. број ... од 20.7.2015. године престало право на инвалидску пензију са даном 20.7.2015. године. Након тога тужилац је покренуо управин спор који је окончан пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002767 16 У од 13.8.2016. године, којом је одбијена тужба као неоснована. Одлучујући по захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање наведене пресуде, Врховни суд је донио пресуду 15 0 У 002767 18 Увп

од 7.8.2019. године којом је захтјев уважио, побијану пресуду преиначио на начин да је тужбу уважио и оспорени акт поништио. Поступајући у извршењу пресуде Врховног суда тужиоцу је исплаћена разлика свих пензија за наведени период у износу од 9.101,07 КМ. Тужилац је захтјевом од органа управе затражио исплату законске затезне камате сматрајући да му је разлика пензије исплаћена са закашњењем.

По оцјени овог суда, правилно тужени у првостепеном закључку истиче да нису испуњени услови за одлучивање по захтјеву тужиоца за исплату законске затезне камате у управном поступку по основу Закона о ПИО, у којем поступку се одлучује о правима из пензијског и инвалидског осигурања. Исто тако правилно је закључивање нижестепеног суда у побијаној пресуди којим је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт, да Закон о ПИО представља *lex specialis* за регулацију права из пензијског и инвалидског осигурања и да њиме није регулисано питање исплате законске затезне камате.

То питање је регулисано облигационим прописима, тачније, чланом 277 ЗОО па уколико тужилац сматра да је приликом исплате пензије дошло до закашњења у њеној исплати од стране туженог и да му по том основу припада право на законску затезну камату, то право може остваривати једино тужбом у редовној грађанској парници.

Из наведених разлога неосновано је позивање тужиоца на повреду члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију, јер је тужиоцу признато право на пензију и извршена исплата заосталих износа пензије.

Такође је неосновано указивање тужиоца да је приликом доношења првостепеног закључка и оспореног акта, повређено начело законитости из члана 5 ЗОУП, јер је тужени управне акте донио примјеном одговарајућих закона и других прописа, а у овом случају примјеном Закона о ПИО и Статута Фонда ПИО.

Код таквог стања ствари, по оцјени Врховног суда, побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40 став 1 тог закона, одбија као неоснован.

Будући да је захтјев тужиоца одбијен као неоснован, то му сходно одредби члана 6 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) по начелу *argumentum a contrario*, не припадају трошкови управног спора, због чега је његов захтјев за накнаду трошкова састава захтјева по адвокату одбијен као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић